

Sygn. akt VIII U 1364/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy P. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o odsetki

na skutek odwołania P. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 14 czerwca 2016 r. **nr** (...) i (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z 14 czerwca 2016 roku (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu P. K. prawo do wypłaty odsetek ustawowych od miesięcznych rat renty socjalnej za okres od 1 lutego 2015 roku do 31 maja 2016 roku – od dnia 16-tego każdego miesiąca do daty wykonania decyzji z 1 czerwca 2016 roku, (...);

2. zmienia zaskarżoną decyzję z 14 czerwca 2016 roku (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do wypłaty odsetek ustawowych:

a) od rat renty rodzinnej za okres od 1 lipca 2014 roku do 31 października 2014 roku - od 16 października 2014 roku do daty wykonania decyzji z 1 czerwca 2016 roku (...),

b) od miesięcznych rat renty rodzinnej za okres od 1 listopada 2014 roku do 31 maja 2016 roku - od dnia 16-tego każdego miesiąca do daty wykonania decyzji z 1 czerwca 2016 roku (...);

3. w pozostałej części oddala odwołanie.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. VIII U 1364/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 czerwca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu P. K. prawa do odsetek ponieważ prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach wpłynął do Oddziału 16 maja 2016

roku natomiast decyzja wykonująca wyrok została wydana 1 czerwca 2016 roku i termin 30 dni został zachowany. Ubezpieczony P. K. w odwołaniu domagał się zmiany decyzji i przyznania mu odsetek maksymalnych od wypłaconych rat renty.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS powinien wydać decyzję w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W niniejszej sprawie wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 7 kwietnia 2016 roku wpłynął do Oddziału 16 maja 2016 roku. Decyzja została wydana w terminie 30 dni od tej daty i odsetki nie należą się.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 6 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił P. K. prawa do renty rodzinnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 22 września 2014 roku orzekła, że nie jest on całkowicie niezdolny do pracy i nie jest całkowicie niezdolny do samodzielnej egzystencji.

Decyzją z 30 stycznia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił P. K. prawa do renty socjalnej albowiem nie jest on całkowicie niezdolny do pracy.

Ubezpieczony złożył odwołania od powyższych decyzji. Sprawa toczyła się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach pod sygn. akt VIII U 199/15. W tej sprawie wyrokiem z 11 sierpnia 2015 roku Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z 6 października 2014 roku i przyznał P. K. prawo do renty rodzinnej po matce I. K. od 1 lipca 2014 roku na stałe oraz zmienił zaskarżoną decyzję z 30 stycznia 2015 roku i przyznał P. K. prawo do renty socjalnej od 1 lutego 2015 roku na stałe.

W sprawie VIII U 199/15 Sąd Okręgowy ustalił, że P. K. urodził się (...). Pierwszy wniosek o prawo do renty socjalnej ubezpieczony złożył 12 marca 2009 roku. Decyzją z 3 czerwca 2009 roku ZUS odmówił mu prawa do renty socjalnej ponieważ ubezpieczony nie został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy. Na skutek odwołania ubezpieczonego Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 20 lipca 2010 roku, VIII U 1112/09 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty socjalnej od 1 marca 2009 roku na 5 lat. Całkowita niezdolność do pracy pozostawała w związku z naruszeniem sprawności narządów ciała od urodzenia tj. z wrodzonym częściowym zanikiem nerwu wzrokowego obu oczu, oczopląsem przewlekłym, upośledzeniem umysłowym stopnia lekkiego, encefalopatią wczesnodziecięcą. Wyrok ten został wykonany decyzją ZUS z 2 września 2010 roku, którą przyznano prawo do renty socjalnej do 28 lutego 2014 roku.

W dniu 18 lutego 2014 roku ubezpieczony złożył wniosek o kontynuację renty socjalnej. Po jego rozpoznaniu decyzją z dnia 31 marca 2014 roku ZUS przyznał mu prawo do renty socjalnej od 1 marca 2014 roku na stałe. Termin wypłaty świadczenia ustalono na 15 każdego miesiąca. Decyzja stała się prawomocna. Po jej uprawomocnieniu 14 grudnia 2014 roku Naczelny Lekarz ZUS w trybie nadzoru Prezesa Zakładu nad wykonywaniem orzecznictwa lekarskiego przez lekarzy orzeczników przekazał sprawę do rozpoznania komisji lekarskiej, która orzeczeniem z 7 stycznia 2015 roku ustaliła, że P. K. nie jest całkowicie niezdolny do pracy. W związku z tym decyzją z 30 stycznia 2015 roku wstrzymano ubezpieczonemu wypłatę renty socjalnej od 1 lutego 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie VIII U 199/15 uznał, że nie przedłożono nowych dowodów ani nie ujawniono okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji z 31 marca 2014 roku, które miałyby wpływ na prawo do świadczenia, o których mowa w art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Skutkowało to uznaniem decyzji z 30 stycznia 2015 roku o wstrzymaniu prawa do renty socjalnej za wadliwą.

Przy rozpoznawaniu odwołania od decyzji z 6 października 2014 roku o odmowie prawa do renty rodzinnej w sprawie VIII U 199/15 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych: neurologa, psychiatry, okulisty stwierdzając, że kwestia całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonego została już przesądzona

w sprawie o prawo do renty socjalnej. Dowód z opinii biegłej z zakresu medycyny pracy został dopuszczony 11 lutego 2015 roku tj. w dacie, w której nie wpłynęło jeszcze odwołanie od decyzji dotyczącej prawa do renty socjalnej. Sprawa dotycząca tego odwołania otrzymała sygn. akt VIII U 421/15, a odwołanie to zostało przekazane do Sądu 18 marca 2015 roku wraz z aktami rentowymi dotyczącymi renty socjalnej.

W związku z przedstawionymi ustaleniami, wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2015 roku, sygn. akt VIII U 199/15 Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił zaskarżoną decyzję z 6 października 2014 roku i przyznał P. K. prawo do renty rodzinnej po matce I. K. od 1 lipca 2014 roku na stałe oraz zmienił zaskarżoną decyzję z 30 stycznia 2015 roku i przyznał P. K. prawo do renty socjalnej od 1 lutego 2015 roku na stałe.

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości. Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2016 roku, III AUa 1943/15 oddalił apelację dzieląc ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu I instancji. Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, III AUa 1943/15 został doręczony ZUS 16 maja 2016 roku. Wykonując ten wyrok ZUS wydał dwie decyzje z 1 czerwca 2016 roku przyznając P. K. prawo do renty rodzinnej od 1 lipca 2014 roku na stałe i prawo do renty socjalnej od 1 lutego 2015 roku na stałe. Termin wypłaty świadczeń ustalono na 15 każdego miesiąca.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów z akt rentowych oraz na podstawie akt Sądu Okręgowego w Gliwicach sygn. akt VIII U 199/15.

Powyższe dowody nie budziły wątpliwości Sądu i zostały w całości przyjęte za podstawę do ustalenia stanu faktycznego.

Sąd zważył, co następuje: odwołanie w przeważającej części zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2004 roku, nr 137, poz. 887 ze zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (t.j.: Dz.U. z 2013r., poz. 982) w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio między innymi art. 14, 114, 118 ust. 1-5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz.748) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Po myśli przepisu art. 118 ust. 1a. powyższej ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

ZUS w odpowiedzi na odwołanie wskazywał, że decyzja wydana została w terminie ponieważ datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności w sprawie była data wpływu do Oddziału wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Sąd nie podziela takiej wykładni przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Według Sądu przepis ten stanowi, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności koniecznej do wydania decyzji uznaje się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia sądu o ile za nieustalenie tych okoliczności odpowiedzialności nie ponosi organ rentowy. Takie stanowisko wyraził też Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 września 2007 roku sygn. P 11/07.

Ubezpieczony domaga się odsetek za opóźnienie w wypłacie renty rodzinnej i renty socjalnej.

Przypomnieć należy, że prawo do renty socjalnej zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Z kolei zgodnie z przepisem art. 68 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do renty rodzinnej przysługuje dziecku:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

W toku postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym w Gliwicach w sprawie VIII U 1112/09 została stwierdzona całkowita niezdolność do pracy ubezpieczonego z powodu schorzeń istniejących od urodzenia tj. wrodzonego częściowego zaniku nerwu wzrokowego obu oczu, oczopląsu przewlekłego, upośledzenia umysłowego stopnia lekkiego, encefalopatii wczesnodziecięcej. Ponadto całkowita trwała niezdolność do pracy ubezpieczonego została ustalona prawomocną decyzją ZUS z 31 marca 2014 roku i brak było podstaw do jej wzruszenia albowiem nie wystąpiły okoliczności z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który to przepis znajduje zastosowanie także do rent socjalnych z mocy art. 15 ust 1 ustawy o rencie socjalnej.

Zapobieżeniu ustaleniu prawa na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika budzącego uzasadnione podejrzenia co do zgodności ze stanem faktycznym lub zasadami orzecznictwa o niezdolności do pracy służyć ma przysługujące Prezesowi Zakładu w toku postępowania regulowanego w art. 14 ustawy emerytalnej (stosowany w sprawie o rentę socjalną z mocy art. 15 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej) uprawnienie zgłoszenia zarzutu wadliwości orzeczenia (art. 14 ust. 2d ustawy emerytalnej). Łącznie z takim zarzutem Prezes może przekazać sprawę do rozpatrzenia komisji lekarskiej. Komisja lekarska dokonuje ponownej, własnej oceny czasu powstania niezdolności do pracy lub innych okoliczności mających znaczenie dla prawa lub wypłaty świadczeń. To orzeczenie staje się dowodem wykazania warunków rentowych, służącym wydaniu decyzji zaskarżalnej do sądu (art. 14 ust. 3 ustawy emerytalnej), tak jak orzeczenie lekarza orzecznika, co do którego nie wniesiono sprzeciwu lub co do, którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości.

Wykonywanie czynności nadzorczych przez Prezesa Zakładu nie jest wyłączone także po wydaniu i uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń. Należy przyjąć, że jego uprawnienia nie ograniczają się do toku postępowania o ustalenie prawa do świadczeń; może przekazać do rozpatrzenia przez komisję lekarską każdą sprawę, jeżeli stwierdzi, że orzeczenie lekarza orzecznika, albo komisji lekarskiej jest niezgodne ze stanem faktycznym lub zasadami orzecznictwa o niezdolności do pracy (art. 14 ust. 5 pkt 3 ustawy emerytalnej). Zastosowanie tego przepisu miało miejsce w sprawie dotyczącej wniosku ubezpieczonego z 18 lutego 2014 roku o dalsze prawo do renty socjalnej. W ocenie Sądu nastąpiło to jednak nieprawidłowo.

Nie budzi wątpliwości, że jest dopuszczalne wzruszanie prawomocnych decyzji organu rentowego. Może to zostać dokonane jednak tylko w trybie przewidzianym przez przepisy prawa. Takim przepisem jest art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, który nie został zastosowany. Do 8 marca 2012r. obowiązywał przepis art. 114 ust. 1a, który umożliwiał korygowanie błędów przez organ rentowy. Jednak nie obowiązywał on już w dacie wydania zaskarżonej decyzji. W

myśl tego przepisu prawo do świadczenia lub jego wysokość ulega ponownemu ustaleniu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji okaże się, że przedłożone dowody nie dawały podstaw do ustalenia prawa do emerytury lub renty albo ich wysokości. Przepis ten został uchylony wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lutego 2012r., sygn. akt K 5/11 i utracił moc obowiązującą z dniem 8 marca 2012 r., albowiem został uznany za niezgodny z zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 oraz z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP.

Zgodnie z przepisem art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, który jest podstawą do prowadzenia postępowania o ponowne ustalenie prawa do świadczeń - prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Przesłanki wymienione w tym przepisie muszą zostać spełnione także w sprawie ponownego ustalania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Stanowisko to jest ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego – tak Sąd Najwyższy w wyroku z 3 grudnia 2013r., I UK 190/13, OSNP 2015/2/28 oraz w wyroku z 7 października 2015r., II UK 361/14, Lex nr 1849088. W powołanym wyroku z 3 grudnia 2013r., I UK 190/13 Sąd Najwyższy uznał, że naprawienie domniemanego przez organ rentowy błędu co do ustaleń nie może nastąpić na podstawie art. 107 ustawy emerytalnej, jak też w wykonaniu uprawnień nadzorczych Prezesa ZUS, gdy po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń nie zostaną przedłożone nowości wskazane w art. 114 ust. 1 tej ustawy.

Zatem tylko przedłożenie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość daje podstawę do ponownej oceny spełniania przez ubezpieczonego przesłanek warunkujących prawo do świadczenia. W sprawie nie zostały przedłożone nowe dowody ani też nie ujawniono okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. W tej sytuacji nie były uprawnione: ponowna ocena orzeczenia lekarza orzecznika, a następnie wzruszenie prawomocnej decyzji organu rentowego z 31 marca 2014 roku. Należy przypomnieć, że Sąd Najwyższy w składzie powiększonym podjął uchwałę dnia 5 czerwca 2003 r., III UZP 5/03, OSNP 2003/18/441, w myśl której odmienna ocena dowodów dołączonych do wniosku rentowego lub emerytalnego, przeprowadzona przez organ rentowy po uprawomocnieniu się decyzji przyznającej świadczenie, nie jest okolicznością uzasadniającą wszczęcie z urzędu postępowania o ponowne ustalenie prawa do świadczenia. Pogląd ten Sąd Okręgowy podziela.

Skoro w sprawie nie zostały spełnione przesłanki z przepisu art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej to brak było podstawy prawnej do wstrzymania ubezpieczonemu wypłaty renty socjalnej od 1 lutego 2015 roku, jak wadliwie uczynił to organ rentowy decyzją z 30 stycznia 2015 roku. Zatem nie było przeszkód aby renta socjalna została wypłacona ubezpieczonemu terminowo.

Termin wypłaty świadczenia przypada na 15-tego każdego miesiąca. Kwota renty socjalnej za okres od 1 lutego 2015 roku do 31 maja 2016 roku została wypłacona w dniu wykonania decyzji z 1 czerwca 2016 roku.

Zgodnie § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 roku, nr 12, poz. 104 / odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5.

Według ust 2. okres opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczeń i ich wypłacie, dla których przepisy określające zasady ich przyznawania i wypłacania przewidują termin na wydanie decyzji, liczy się od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji.

Zgodnie z ust 4. okres opóźnienia w wypłaceniu świadczeń okresowych liczy się od dnia następującego po ustalonym terminie ich płatności.

Jak już wyżej wskazano w okresie od 1 lutego 2015 roku do 31 maja 2016 roku renta socjalna mogła być wypłacana terminowo tj. do dnia 15 każdego miesiąca. Od 16 każdego miesiąca w tym okresie do daty wykonania decyzji z 1 czerwca 2016 roku ZUS pozostawał w opóźnieniu z jej wypłatą i było to następstwem okoliczności za które ponosił odpowiedzialność.

Także renta rodzinna mogła być wypłacona już w październiku 2014 roku ponieważ w sprawie VIII U 1112/09 przesądzone zostało, że P. K. jest całkowicie niezdolny do pracy od 1 marca 2009 roku – data złożenia wniosku. Całkowita niezdolność do pracy wynikała ze schorzeń istniejących od urodzenia tj. wrodzonego częściowego zaniku nerwu wzrokowego obu oczu, oczopląsu przewlekłego, upośledzenia umysłowego stopnia lekkiego, encefalopatii wczesnodziecięcej. P. K. ukończył 18 lat w dniu (...), a od 1 września 2008 roku do 19 czerwca 2009 roku był uczniem I klasy (...) Szkoły Zawodowej – szkołę tę ukończył 10 czerwca 2011 roku - zatem całkowita niezdolność do pracy z pewnością powstała w czasie nauki w szkole przed ukończeniem 25 roku życia. Jak już była mowa prawomocną decyzją ZUS z 31 marca 2014 roku ustalono, że jest to trwała całkowita niezdolność do pracy. Z tego względu też Sąd w sprawie VIII U 199/15 nie prowadził postępowania dowodowego z opinii biegłych lekarzy: neurologia, psychiatry i okulisty. Dowód z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy został dopuszczony przed przedstawieniem Sądowi akt ZUS dotyczących renty socjalnej.

W związku z powyższym w okresie od 1 lipca 2014 roku do 31 października 2016 roku renta rodzinna mogła być wypłacona do 15 października 2014 roku tj. po wydaniu orzeczenia przez komisję lekarską ZUS z dnia 22 września 2014 roku – w terminie płatności za miesiąc przypadający po wydaniu orzeczenia. W okresie od 1 listopada 2014 roku do 31 maja 2016 roku renta rodzinna mogła być wypłacana terminowo tj. do dnia 15 każdego miesiąca. Od 16 każdego miesiąca w tym okresie do daty wykonania decyzji z 1 czerwca 2016 roku ZUS pozostawał w opóźnieniu z jej wypłatą i było to następstwem okoliczności za które ponosił odpowiedzialność.

Odwołujący wniósł o zasądzenie odsetek maksymalnych. Możliwość ich żądania w stosunkach wynikających z czynności prawnej została przewidziana przez przepis art. 359 § 2¹ k.c. W ocenie Sądu brak podstaw do żądania odsetek maksymalnych w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych od ZUS. W stosunkach opartych na prawie ubezpieczeń społecznych odsetki od opóźnionego świadczenia uregulowane są - dla potrzeb tego prawa - wyczerpująco, bez możliwości odwoływania się do przepisów prawa cywilnego. Świadczenia należne w systemie ubezpieczeń społecznych nie mają charakteru obligacyjnego, więc obowiązek zapłaty odsetek może wynikać tylko z ustawy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany do wypłaty odsetek w wysokości określonej przepisami prawa cywilnego, wówczas gdy nie dokona - w następstwie okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność - wypłaty świadczeń w terminach przewidzianych w przepisach dotyczących ich przyznawania i wypłacania (art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych). Chodzi zatem o odsetki za zwłokę w świadczeniu, powstałą na skutek okoliczności, za które ten organ odpowiada, a nie za opóźnienie, w którym nie ma elementu winy. Z tej przyczyny niedopuszczalna jest analogia z art. 476 i 481 k.c. - uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1991 roku, II UZP 11/91, OSP 1992/7-8/147 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1997 roku, II UKN 208/97, OSNAPiUS 1998/15/ poz. 461. W ocenie Sądu Okręgowego nie jest także dopuszczalne zastosowanie art. 359 § 2¹ k.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w zakresie wskazanym w pkt 1 i 2 sentencji na podstawie powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

W pkt 3 oddalono odwołanie w pozostałej części na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. ponieważ należne odsetki to odsetki ustawowe, a nie maksymalne jak domagał się tego ubezpieczony.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek